

Granskning: så prioriteras vård av barn och unga i Sveriges kommuner

Kostnaden för socialtjänstens insatser för barn och unga skiljer sig kraftigt åt bland landets kommuner. Mest pengar per invånare lägger Grums kommun i Värmland, med 5 842 kronor per kommuninvånare under 2022. Det är framför allt kostnaden för institutionsvård som belastar kommunernas budgetar för barn och unga, visar statistik som SOS Barnbyar har sammanställt.

”Den svenska samhällsvården av barn och unga är otillräcklig och oberäknelig. 6 av 10 svenska kommuner brister i stödet till barn och ungdomar. Placeringar inom samhällsvården är ibland nödvändiga, men det är tydligt att tidiga insatser för att stötta och fånga upp barn och familjer måste prioriteras högre. Det är dessutom bra för de kommunala finanserna”, säger Petra Nyberg, generalsekreterare på SOS Barnbyar.

- Högst kostnad för barn- och ungdomsvård i hela landet har Grums kommun i Värmland, med 5 842 kronor per kommuninvånare. Lägst är kostnaden i Vaxholm, med 418 kronor. Snittet för samtliga kommuner är 2 645 kronor per invånare.
- Grums har också de högsta kostnaderna för hem för vård eller boende (HVB) och familjehem för barn och unga, med 5 040 kronor per invånare.
- När det gäller öppna insatser, exempelvis strukturerade öppenvårdsprogram och familjecentraler, lägger Munkfors kommun klart mest pengar per invånare i landet. Kostnaden 2022 var 1 644 kronor, att jämföra med rikssnittet på 608 kronor.

All data finns i den bifogade excel-filen.

Tre åtgärder för att stärka den kommunala barn- och ungdomsvården

1. I dag är tillgången till god och säker vård ett lotteri och avgörs av i vilken kommun den unga bor. Likvärdigheten i vården måste garanteras och utgå från Socialstyrelsens vägledningar. SOS Barnbyar har granskat stödet till unga som är på väg att lämna samhällsvården i rapporten [Hur bra förälder är kommunen?](#).
2. Samhällsvården ska utgå från välbeprövade och effektiva metoder. Ett flertal utredningar har landat i rekommendationer om att öka evidensen i vården för barn och unga. Kommunerna behöver stärka sin kunskap om vilka insatser som ger bäst långsiktig effekt och investera mer i tidiga förebyggande insatser.
3. Utslussningen av barn och unga som har placerats i samhällsvård måste förbättras. Alla unga som lämnar samhällsvård bör erbjudas stöd upp till 25 års ålder. SOS Barnbyar [släppte nyligen en rapport, Glappet](#), som granskar utslussningen och eftervården av barn- och unga från samhällsvården.

- **Barn och ungdomsvård**
Vård och stöd som socialtjänsten ger till barn och ungdomar 0-20 år i form av institutionsvård och öppna insatser. Avser samtlig regi.
- **Institutionsvård**
Familjehemsvård barn och unga, hem för vård eller boende (HVB) enligt SoL respektive LVU av barn och unga samt särskilda ungdomshem med Statens institutionsstyrelse (SiS) som huvudman. Avser samtlig regi.
- **Öppna insatser**
Öppna vård-, stöd- och behandlingsinsatser enligt SoL respektive LVU, till exempel i form av kontaktperson, personligt stöd eller strukturerade öppenvårdsprogram samt övriga öppna insatser, till exempel ungdomscentrum, familjecentraler, föräldragrupper, öppna träfflokaler och övrig riktad verksamhet. Även bidrag till föreningar och organisationer, till exempel nattvandrare. Avser samtlig regi.

Om undersökningen

Statistiken är sammanställd i [Kolada](#), en databas som drivs av Rådet för kommunala analyser i samarbete mellan staten och SKR.

Om SOS Barnbyar

Vi har lång erfarenhet av att stärka barn, unga och familjer i utsatta situationer globalt och i Sverige.

Vårt arbete i Sverige verkar särskilt för att uppmärksamma och stötta unga som befinner sig i övergången från samhällsvård till ett etablerat, självständigt och självförsörjande liv samt familjer i utsatthet. Vi verkar för att barnens rättigheter har blivit tillgodosedda och föräldrarna stärkta i sitt föräldraskap och deras förmåga att möta sina barns behov har ökat så att föräldrarna kan ge sina barn en chans att växa och utvecklas.

Vi har ungdomsprogram i Göteborg, Stockholm och Linköping och familjestärkande program i Göteborg och Stockholm.

För mer information

Ann-Sofie Olsson, tf. Ansvarig press och public affairs
+46 76 316 40 94

ann-sofie.olsson@sos-barnbyar.se

Pressbild

Petra Nyberg, t.f. generalsekreterare, SOS Barnbyar
Fotograf: Alva Ohlsson Jensfelt